

Meri Tervala

Suomalaisissa urheiluseuroissa pyritään kovaa vauhtia ammattimaistumaan. Tampereen Pyrinnön toiminnanjohtaja Elisa Hakanen, mitä ammattimaistuminen tarkoittaa?

Elisa Hakanen

Sitä voidaan tarkastella niin kun monelta eri näkökulmalta, että tietenkin sitä, että meille tulee lisää kouluttautuneita päätoimisekseen työn tekeviä ohjaajia, valmentajia. Meille tulee lisää hallinnollista henkilökuntaa, seurojen viestintä, myynti ylipäättäen niin kun tällöinen hallintotyöntekijöiden määrä kasvaa. Mutta sitten myös ihan se, että me tarjotaan hyviä koulutuspolkuja meidän niin sanotusti vapaaehtoisille valmentajille, ketkä tekee sen päivittäisen palkkatyön muualla, mutta sitten kuitenkin kouluttautuvat isosti siinä omalla oman urheilijan kanssa, valmentajapoluilla käyvät liittojen tota korkeimpia koulutuksia. Niin mä pidän myös sitä äärimmäisen tärkeänä ammattimaistumisena.

Meri Tervala

Mitä konkreettisia toimia seuroissa tehdään?

Elisa Hakanen

Pyritään tukemaan sitä valmentajien ja ohjaajien osaamisen kehittymistä. Se, että riippuen minkä ikäisten urheilijoiden kanssa tehdään kulloinkin töitä, niin sitten se oma koulutus vastaa siihen. Tuetaan, tuetaan täydennyskoulutusta. Ja toisaalta sitten myös se, että hallintohenkilökunta on niinku riittävän osaavaa siihen omaan työtehtäväänsä.

Meri Tervala

Miten ammattimaistuminen näkyy seuran arjessa?

Elisa Hakanen

No kyllähän sitten mitä enemmän alkaa olla seurassa päätoimisia työntekijöitä, niin se kysyy siltä nimenomaan siltä seuran hallinnolta enemmän asioita, että tulee tiettyjä työnantajavastuita ja kun työntekijöiden määrä kasvaa niin että ollaan, ollaan hyvä työnantaja ja osataan huolehtia niin kun ne puolet, niin niin se se tuottaa myös semmoista niin kun, ei nyt painetta, mutta kuitenkin sitä, että ne asiat osataan niinku hoitaa myös niinku meillä Suomessa kuuluu hoitaa. Niin hallinnollinen puoli pitää kehittyä samalla kun kehittyä ne, että me saadaan niitä ammattimaisia työntekijöitä.

Meri Tervala

Mitä eroja ammattimaistumisessa on lajien välillä?

Elisa Hakanen

Joukkueurheilu menee ehkä vähän kovempaa eteenpäin, jos pohditaan sitä, että on esimerkiksi päätoimisia valmentajia, täysipäiväisesti seurassa työskenteleviä valmentajia. Heidän toimenkuvien rakentaminen on ehkä vähän helpompaa. Rahoituksen järjestäminen ehkä vähän helpompaa, kun siellä kuitenkin se pohjautuu niin isoon siihen massojen liikuttamiseen. Yksilöurheilu tulee siinä vähän niinku jäljessä, mut se on aina sitten myös monen asian summa, että palkkaako seura täysin henkilön itse vai onko siinä mahdollista yhteispalkkausta lajiliittojen kanssa. Tampereella akatemiayhteistyö on isossa roolissa, mutta sanoisinko, että yksilöurheilu tulee vähän sen palloilun tai joukkueurheilun ylipäättään niinku jäljessä.

Meri Tervala

Millainen paine lajiliitoilta ja muilta urheiluorganisaatioilta tulee ammattimaistumiseen?

Elisa Hakanen

Kyllähän niinku täysipäiväisten valmentajien tai nuorisovastaavien, valmennusvastaavien tai päälliköiden palkkaamiseen, niin kyllä se paine koko ajan kasvaa. Mutta se mikä on myös hieno, niin monet lajiliitot on lähtenyt siihen, että he myös tukevat rahallisesti niitä palkkauksia ja silloin siinä yhdessä mietitään vähän niitä niinku toimenkuvakokonaisuuksia, että onnistuneissa malleissa myös siinä tuodaan lähemmäksi sitä lajiliittoa ja seuraa keskenään. Mutta tota mä en ehkä koe ainakaan, että niinku meidän seuran lajeissa ne painostukset olisi sellaisia, että jollain tavalla painettaisiin alas niitä vapaaehtoisia toimijoita, koska kyllähän sitten lopulta niinku se laatu on se mikä niinku ratkaisee.

Meri Tervala

Jyväskylän ammattikorkeakoulun tutkimuksen mukaan vuonna 2021 noin 20 % urheilu- ja liikuntaseuroista työllisti palkattua henkilöstöä. Suomalaisista seuroista 4/5 toimii siis kokonaan vapaaehtoisvoimin. Joten miten ammattimaistuminen vaikuttaa näihin vapaaehtoisiin?

Elisa Hakanen

No mä oon itse pyrkinyt miettimään niin että jos seura lähtee ihan vaikka täysipäiväisen henkilön palkkaamiseen, on se sitten sinne valmennuspuolelle tai sinne hallintopuolelle, niin sen palkatun henkilön pitää tuoda semmoista tiettyä lisäarvoa, että se seura menee tietyllä sektorilla askeleita eteenpäin. Että meidän suomalainen urheiluelämä kuitenkin tulee varmasti aina olemaan se vapaaehtoisuus tulee olemaan iso osa sitä ja pitää muistaa, että meidän palkattujen henkilöiden pitää pystyä tekemään jotain semmoista, että niillä vapaaehtoisilla on hyvä olla ja toisaalta, että me pystytään sitten ehkä niinku panostamaan semmoiseen niin kun kehitystyöhön, mikä ei sitten vapaaehtoisten tuntiresurssien mukaan olisi välttämättä mahdollista.

Meri Tervala

Lasten vähentyneestä liikkumisesta ollaan huolissaan. Millainen vaikutus ammattimaistumisella voi olla lasten urheiluun ja liikuntaan.

Elisa Hakanen

No varmasti siis esimerkiksi semmoinen, että voidaan laajentaa toimintaa. Jos mietitään, että mekin toimitaan isossa kaupungissa, niin voitaisiin mennä niin kun enemmän tekemään toimintaa kaupunginosiin. Mentäisiin sinne missä ne lapset konkreettisesti on. He voisivat tulla itse niin kun harjoituksiin ilman, että tarvitaan ollaan riippuvaisia niinku kuljetuksista. En tiedä, madaltaisiko se kynnystä olla mukana urheiluseuratoiminnassa, mutta ehkä pystyttäisiin myös tarjoamaan enemmän toimintaa vaikka heti koulun jälkeen ja sellaisilla ajoilla, jolloin ne vapaaehtoiset toimijat ei aina ole meidän käytettävissä.

Meri Tervala

Missä menevät ammattimaistumisen rajat?

Elisa Hakanen

Toi on hyvä kysymys, koska mun mielestä se ammattimaistuminen ei ole vaan sitä, että tulee seuraan päätoiminen työntekijä. Mä koen, että vapaaehtoinen valmentaja voi olla myös ammattimainen valmentaja. Että kyse on kuitenkin aina henkilön niinku osaamisesta ja tota koulutuksesta ja näytöistä. Meillä on paljon suomalaisessa urheilussa upeita vaikka urheilija-valmentajapari tarinoita, missä valmentaja tekee päivätyökseen ihan jotain muuta kuin sitä valmennusasiaa, ja sitten urheilullinen tulos on todella hienoa. Niin kyllähän nää on monien asioiden summa ja tietyllä tapaa tää terminologia on hirvittävän vaikea, että kuka on ammattilainen, kuka on ammattimainen? Ja onko se aina se, että sitä tehdään normaalin niin kun työviikon tuntien verran sitä sitä niinku valmennustyötä, niin tekeekö se sinusta niinku ammattivalmentajan ilman, että on mitään vaikka tulosvastuuta? Niin nää on niinku hyviä kysymyksiä ja näiden kanssa pitää mun mielestä olla sillai tarkka, koska me tarvitaan kaikennäköisiä polkuja omaavia valmentajia tähän meidän suomalaiseen huippu-urheilun tekemiseen.